
SAKSFRAMLEGG

Til:	Møtedato:	Sak:
Fakultetsstyret for Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	10.06.2021	

Mandat og rammer for studieprogramledere ved BFE

Innstilling til vedtak

Fakultetsstyret ved BFE legger følgende føringer på iverksetting av nye regler om mandat og rammer for studieprogramledere:

- 1. Studieprogramlederne gis en varighet for funksjonen på 2 år, men kan forlenges*
- 2. Instituttleder er ansvarlig linjeleder*
- 3. Alle studieprogram skal være tilknyttet et programråd, hvor ansatte og studenter drøfter og gir råd til programutvikling. Vesentlige endringer i emne- eller programbeskrivelser skal behandles i programrådet*
- 4. Programrådets vitenskapelige medlemmer utpekes av instituttleder, studentmedlemmene foreslås av studentene på programmet*
- 5. Handelshøgskolen, Norges fiskerihøgskole og Institutt for arktisk og marin biologi bes utarbeide konkret oppsett av studieprogramledere, slik at Fakultetets utdanninger blir ivaretatt i samsvar med overordnet vedtak og fakultetsstyrets føringer*
- 6. Forskningsutvalget fungerer som programråd for doktorgradsprogrammene, og ledes av prodekan for forskerutdanning som studieprogramleder. Programrådet ivaretar de forskriftsbestemte forhold vedrørende forvaltningen av doktorgradsutdanningene*
- 7. Studieprogramlederrollen gis uttelling i arbeidstid etter nærmere avtale med instituttleder, og innenfor et spenn på 0-30 % av full stilling. Det gis funksjonstillegg etter samme kriterier som for forskningsgruppeledere.*

Saken gjelder

UiT har vedtatt et nytt mandat for studieprogramledere som bryter med ordningen slik BFE har praktisert programledelse gjennom programstyrer og studieprogramledere med mindre omfattende mandat. Saken gjelder de endringer som det nye mandatet medfører for vår praksis for programledelse. Saken har vært varslet lenge, og er drøftet i flere omganger i institutt- og fakultetsledelsen.

Bakgrunn

I 2009 vedtok universitetsstyret at alle studieprogram skulle være underlagt en faglig programledelse. Det ble ikke fastsatt et felles mandat eller oppdrag for oppdraget. I stedet ble det i saken skissert tre ulike modeller for studieprogramledelse. Saken kom opp i samband med fusjonen mellom Universitet i Tromsø (UiT) og Høgskolen i Tromsø, og noe av hensikten med

modellene var å sikre en smidig overgang og å bevare de fusjonerende partenes ulike ordninger for hensiktsmessig ledelse og utvikling av utdanningene.

I perioden 2014-2019 har UiT i flere omganger evaluert hvordan de ulike modellene for studieprogramledelse har fungert. I 2017-rapporten «[Ledelse av studieprogrammer. Erfaringer og utfordringer](#)» presenterer Ressurssenter for undervisning, læring og teknologi (Result) funn som viser hvordan de tre modellene har fungert i praksis.

Basert på funnene i Results rapporter fra 2017 og 2019, skjerpete krav i nasjonale forskrifter, og KDs forventninger til UiT, valgte universitetsdirektøren i 2020 å sette i gang et arbeid med å tydeliggjøre mandatet og rammene for studieprogramledelse.

Arbeidsgruppen la frem sitt forslag for Strategisk utdanningsutvalg i august 2020, og etter flere justeringer som følge av tilbakemeldinger fra prodekanene ble mandatet og rammene for studieprogramledere sendt på intern høring.

I mandatet foreslås det at studieprogramleder defineres som en strategisk faglig lederrolle med ansvar for **tre områder: utvikling av faglig og pedagogisk kvalitet, utvikling av læringsmiljø og utvikling av strategisk retning for studieprogrammet**. I tillegg er det foreslått rammer for studieprogramleders arbeid, herunder forslag om delegering av personallederoppgaver, forslag til tid avsatt til rollen, varighet, avlønning, driftsmidler m.m.

Høringsinnspillene tok opp spørsmål omkring; omfang for selve mandatet, strategisk ledelse relatert til instituttledelse, delegert personalansvar, stillingsandel, administrativt støtteapparat, funksjonstid, økonomisk kompensasjon/avlønning, driftsmidler, kompetansenivå. Høringsinnspillene viste grunnlag for ny saksbehandlingsrunde, gjennomført vinteren 2020/2021, og et endelig vedtak foreligger nå.

Rector har den 12. mars 2021 fattet (ref. eph. 2020/7246-11) følgende vedtak:

1. Studieprogramledere ved UiT skal med virkning fra 15.03.2021 arbeide ut fra vedlagte mandat og rammer
2. Fakultetene og enhetene må finne fram til egne driftsmodeller for studieprogramledelse som ivaretar mandat og rammer
3. Universitetsdirektøren skal påse at det samlet sett gis tilstrekkelig administrativt støtte til studieprogramledere og at de blir representert i relevante lederfora på institutt- og fakultetsnivå.

Konsekvenser for BFE

De foreslåtte reglene inneholder en presisering av studieprogramleders rolle og oppgaver, herunder ansvar for faglig og pedagogisk kvalitet, utvikling av studentenes læringsmiljø og utdanningens strategiske retning. Det faglige ansvaret skal være lederens primære oppdrag. Lederoppdraget er godt beskrevet i rektors vedtak, og som det framgår er det lagt et stort ansvar på studieprogramlederne. Det er flere steder i mandatet sagt at det totale fagmiljøet tilknyttet en utdanning skal inkluderes, det er imidlertid ikke beskrevet hvordan dette skal gjøres.

BFE har i dag en ordning med programstyrer. Her er en større bredde av fagmiljøet direkte representert sammen med studentrepresentantene, og ivaretar i så måte den kollektive funksjonen. Programstyret er imidlertid også beslutningsorgan, og har et mandat som overlapper med det vedtatte mandatet for studieprogramledere. BFE har de samme erfaringene med programstyrer som de evalueringer som er gjort viser; de gir for lite eierskap og ledelse av studieprogrammer.

I påvente av ny modell har to av instituttene ved BFE prøvd ut en hybrid modell som kombinerer programstyrer og studieprogramledelse:

- NFH har fire studieprogramledere (for henholdsvis akvamedisin, bioteknologi, fiskeri- og havbruksvitenskap og international fisheries management). NFH har også en nestleder med koordinerende ansvar for utdanningene som leder to programstyrer. NFH har ikke formelle undervisningsgrupper, men samler programlærere ved behov.
- AMB har studieprogramledere for bachelor, master, phd og lektorprogrammene i biologi, i tillegg til en felles undervisningsansvarlig/koordinator for instituttet. Som på NFH leder nestleder ett felles programstyre. AMB har ikke formelle undervisningsgrupper, men praktiserer «kurskafeer» hvor kollegiet arbeider med emneutvikling, og har planer om å gjøre det samme for hele program.
- HHT har en mer komplisert struktur, gitt et større studenttall, ansvar for fire campus og en omfattende nettbasert virksomhet. HHT har de senere år vektlagt å etablere undervisnings- og utviklingsteam og har ikke definerte studieprogramlederroller. HHT har ett felles programstyre som ledes av nestleder for utdanning.
- Forvaltningen av forskerutdanningene er litt annerledes. Her er det i Forskrift for forskerutdanning lagt fullmakt for å fatte vedtak om opptak, oppnevne bedømmelseskomiteer og veiledningskomiteer, godkjenne innhold i phd-kandidatenes individuelle planer osv, til de lokale Forskningsutvalgene. Oppdraget foreslås videreført av det nye programrådet for forskerutdanningene.

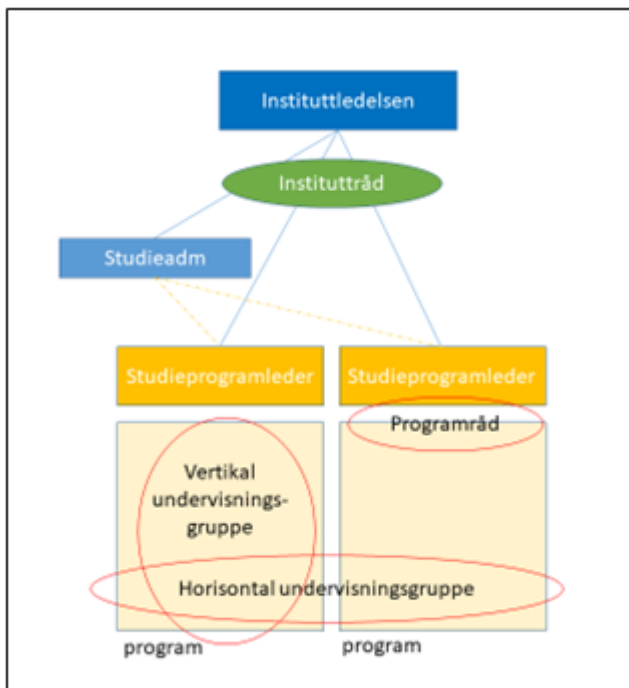
Dekanens vurderinger

Det nye mandatet for studieprogramledelse tydeliggjør ansvaret for programledelse på en god måte. Samtidig ser vi noen utfordringer i koblingen til den formelle linjeledelsen og til det større fagmiljøet. Det vil ikke være en god utvikling om det som skal være en kollektiv oppgave i praksis blir enkeltmenneskers ansvar.

I implementeringen av ny ordning for studieprogramledelse som samsvarer med mandatet har institutt- og fakultetsledelse vært opptatt av å definere en hensiktsmessig organisatorisk struktur tilknyttet de nye studieprogramlederne, slik at den nye rollen blir hensiktsmessig forankret i vår formelle struktur bestående av instituttledelse og instituttråd, men som samtidig ikke utarmer de oppgavene studieprogramlederen skal ha. Vi har også vektlagt at instituttene er ulike og har behov for tilstrekkelig fleksibilitet for tilpassede løsninger. En god måte å ivareta dette på synes å være å ha en felles struktur der studieprogramledelsen svarer direkte til instituttledelsen hvor også personal- og ressursansvar er.

For å ivareta de gode sidene ved rollen programstyrene har spilt anbefaler vi at de videreføres i ny form; som programråd. Programråd er ikke formelle beslutningsorganer, men en arena for å drøfte større prinsipielle endringer og retningsvalg for programmer. Etablering av programråd gir også en formell inkludering av studentrepresentasjon. Hvor mange programråd hvert institutt bør ha mener vi instituttene kan bestemme selv.

Fakultetsledelsen mener det også er viktig at instituttene har strukturer for undervisningsgrupper e.l. hvor hele kollegiet aktiveres. Samtidig ønsker vi ikke å gi detaljerte instruksjoner om hvordan slike grupper skal organiseres. Dekanens anbefalinger er oppsummert i figuren under, der de røde ringene er ordninger som ikke er nedfelt i instruks, og hvor instituttene kan utforme dem etter sin egenart og sine behov.

I UiT sitt mandat for studieprogramledere er det antydnet at stillingen utgjør et omfang på ca. 20 %. Dekanen anerkjenner at omfanget vil kunne variere fra program til program. Vi anbefaler derfor at det settes en generell ramme på 10-30 % og at det spesifikk omfanget avklares med respektive instituttleder. Studieprogramledere vil også få et funksjonstillegg i form av lønn, tilsvarende de bestemmelser BFE har gjort for forskningsgruppeledere. Fakultetet vil følge opp instituttene sine ordninger for dette i kommende kvalitetsdialoger.

Kathrine Tveiterås
dekan

Terje Aspen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur